

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

25

października 2018

czwartek

19:00

Wrocław, NFM, Sala Czerwona

Z Nowego Orleanu

K. Machala

LutosAir Quintet:

Jan Krzeszowiec – flet

Wojciech Merena – obój

Maciej Dobosz – klarnet

Alicja Kieruzalska – fagot

Mateusz Feliński – róg

Program:

Kazimierz Machala (*1948) *American Folk Suite* [2']

Józef Świder (1930–2014) *Mini-Quintetto* [17']

I Studio

II Sentimentale

III Intrada e Fugato

IV Cantabile

V Imitazione

VI Polonaise

VII Scherzo finale

Paul Preusser (*1974) 5 [+1] – trzy utwory

na kwintet dęty z opcjonalną partią improwizującej trąbki (prawykonanie) [15']

I

II

III

Lalo Schifrin (*1932) *La Nouvelle Orleans* [8']

Kurt Weill (1900–1950) *Ouverture, Salomon-Song, Ballade vom angenehmen Leben, Lied von der Unzulänglichkeit menschlichen Strebens, Moritat von Mackie Messer* z *Opery za trzy grosze* (aranż. A.R. Key) [15']

P. Preusser

K. Weill

Zamówienie utworu 5 [+1] Paula Preussera dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Zamówienia kompozytorskie”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

instytut muzyki i tańca

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości

Sponsor koncertów realizowanych w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Z Europy do Ameryki lub odwrotnie

Artur Bielecki

Dzisiejszy wieczór wypełni muzyka, która potączy wątki amerykańskie z polskimi. Wyjątkowym punktem programu koncertu będzie prawykonanie nowej kompozycji Paula Preussera. Chociaż jest to twórca od trzynastu lat mieszkający w Polsce i związany z Wrocławiem, to zapewne warto nieco przybliżyć jego postać. Preusser urodził się w 1974 r. w Stanach Zjednoczonych. Z upodobaniem zajmuje się m.in. muzyką improwizowaną, która należy do ważniejszych nurtów muzyki współczesnej. Jego „edukacyjna ścieżka” jest bardzo bogata. Przed dwudziestu laty ukończył studia licencjackie w zakresie muzyki w Metropolitan State University w Denver; studiował tam jazz oraz improwizację pod kierunkiem Rona Milesa, Arta Landego i Dale’a Bruninga. W 2002 r. uzyskał tytuł magistra w dziedzinie współczesnej improwizacji w New England Conservatory of Music w Bostonie, gdzie studiował pod kierunkiem takich twórców, jak Michael Gandolfi, Hankus Netsky i Malcolm Peyton. Uczestniczył także w warsztatach prowadzonych przez Boba Brookmeyera.

Znaczącą cezurą w biografii artystycznej Preussera stał się przyjazd do Polski. We wrocławskiej Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego otrzymał tytuł magistra kompozycji. Jego nauczycielami w okresie studiów byli Grażyna Pstrokońska-Nawratil, Stanisław Krupowicz oraz – w zakresie muzyki elektronicznej – Cezary Duchnowski. Dzieła Preussera prezentowano na znanych festiwalach, m.in. Musica Polonica Nova i Musica Electronica Nova we Wrocławiu, a także podczas Aspen Music Festival i Verbier Festival. Jego muzyka rozbrzmiewała również w salach koncertowych Stanów Zjednoczonych, Europy i Azji. Kompozytor jest laureatem licznych nagród; od prestiżowych instytucji otrzymuje zamówienia na nowe utwory. Jest członkiem Związku Kompozytorów Polskich oraz wykładowcą Akademii Muzycznej we Wrocławiu. W swoim dorobku ma takie kompozycje, jak *Koncert na improwizującą trąbkę i orkiestrę*, *Don't Turn the Lights Off* (zamówienie miasta Wrocławia), *Everything Is Dangerous* na gitarę elektryczną i elektronikę, *Fragments* na orkiestrę jazzową, *Niedziela* na sopran, flet i elektronikę, *Pięć polskich pieśni* czy *Write About the Silence Here* na mezzosopran i fortepian (zamówienie Florestan Recital Project).

Nowy utwór Paula Preussera 5 [+1] jest związany z fascynacją kompozytora specyficznym zespołem wy-

konawczym – kwintetem dętym. Podkreślił w nim to, że w takiej obsadzie każdy z pięciu instrumentów zachowuje własną odrębność brzmienia i barwy dźwięku, nawet gdy wszyscy muzycy grają razem. To cecha niezwykle interesująca, zwłaszcza kiedy porównamy kwintet dęty na przykład z kwartetem smyчковym. Ważnym aspektem kompozycji jest też zastosowanie złożonych, zmieniających się wzorców rytmicznych (każdy z wykonawców zostanie wyposażony we własny metronom, każde urządzenie „zaprogramowane” indywidualnie, co wyklucza oczywiście konwencjonalną zasadę rytmicznej zgodności lub wspólne tempo). Kompozytor dążył w tym dziele do przedstawienia medytacyjnego charakteru muzyki. Pewnego rodzaju inspiracją lub percepcyjną analogią jest w tym przypadku sztuka amerykańskiego malarza Marka Rothko, który chciał, by osoby oglądające jego obrazy skoncentrowały się na głębi i intensywności kolorów.

W bogatym repertuarze zespołu LutosAir Quintet wyróżnia się m.in. krótka *American Folk Suite*. Jej autorem jest współczesny polski waltornista, kompozytor i pedagog profesor Kazimierz Machala. Machala to z pewnością jeden z najaktywniejszych polskich muzyków – występuje nie tylko w Europie, lecz także w Stanach Zjednoczonych, a nawet w Australii. *American Folk Suite* to krótki utwór (nadający się doskonale na bis), w którym rozpoznamy popularne melodie. To muzyka niezwykle komunikatywna i bezpretensjonalna, przyjemna, doskonale przywołująca ducha amerykańskiej kultury z jej bogactwem życia, energią i radością.

Muzykę polską reprezentuje w programie koncertu również dzieło Józefa Świdra (1930–2014), kompozytora i pedagoga, który jest niezwykle ceniony za swoją twórczość chóralną (świadczy o tym wielka ilość wykonań jego utworów przez liczne zespoły chóralne). W dziedzinie chóralistyki to prawdziwy mistrz. Wrocławska publiczność miała wielokrotnie sposobność usłyszeć muzykę Świdra, m.in. przed dziesięć laty, gdy Cantores Minores Wratislavienses zamówili u kompozytora dzieło upamiętniające Zbigniewa Herberta. Powstała wówczas *Podróż Pana Cogito*. Kompozytor nie poprzestawał na muzyce wokalne. Przykładem tego jest *Mini-Quintetto*, napisane w stylu neoklasycznym i składające się z siedmiu części. W 2005 r. autor postanowił wzbogacić utwór o dwie dodatkowe części (*Imitazione* oraz *Polonez*) – w tej postaci kompozycja została wykonana w 2016 r. podczas Międzynarodowego Festiwalu im. Józefa Świdra w Cieszynie.

Lalo Schifrin, urodzony w Argentynie w 1932 r., jest przykładem twórcy, którego muzykę często styszeliliśmy, ale niekoniecznie zapamiętaliśmy jego nazwisko. Dzieje się tak dlatego, że wiele jego partytur powstało dla potrzeb filmu, a przecież z filmów nie zapamiętujemy w pierwszej kolejności autora muzyki. Tymczasem ten cieszący się dużym uznaniem kompozytor, pianista, aranżer i dyrygent stworzył muzykę do tak znanych obrazów, jak *Bullitt*, *Wejście Smoka* czy seria *Brudny Harry*. Jest laureatem pięciu nagród Grammy, sześciokrotnie był nominowany do Oscara. Tworzy także muzykę klasyczną – w tej dziedzinie jest autorem ponad sześćdziesięciu dzieł. Dobrym przykładem tej jego aktywności jest kompozycja *La Nouvelle Orleans* na kwintet dęty, w której muzyczna narracja jest budowana w nowoczesny, niebanalny sposób.

Z pewnością najstawniejszym twórcą z grona tych, których dzieła zostały ujęte w programie dzisiejszego koncertu, był Kurt Weill (1900–1950). Niemiec pochodzenia żydowskiego, naturalizowany w Stanach Zjednoczonych, zapisał jedyną w swoim rodzaju kartę w historii muzyki XX w. Był uczniem m.in. Ferruccia Busoniego. Już we wczesnych latach dwudziestych zwrócił swoim talentem uwagę krytyki i publiczności. Sławna i bardzo owocna stała się jego współpraca z Bertoldem Brechtem – razem stworzyli *Operę za trzy grosze*. Właśnie z tego jakże znanego dzieła pochodzą fragmenty, których wystuchamy podczas koncertu. Rozpoznamy w nich znajome melodie i songi opowiadające o budzącym dreszcz emocji światku przestępczym dawnego Londynu.

LutosAir Quintet

Powstały w stulecie urodzin W. Lutosławskiego LutosAir Quintet jest obecnie jednym z najbardziej aktywnych i wszechstronnych polskich zespołów dętych. W swoim dorobku ma występy na najważniejszych polskich festiwalach, takich jak: Warszawska Jesień, Wratistavia Cantans, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej „Muzyka na Szczytach”, Poznańska Wiosna Muzyczna czy HMG Festival, a także koncerty w Anglii, Niemczech, Egipcie i Danii. Wraz z wybitnym jazzmanem W. Shorterem wystąpił podczas Jazztopadu i London Jazz Festival, wykonując *The Unfolding* – specjalnie na tę okazję napisany przez artystę utwór. Zespół współpracował ze wspańiałymi polskimi muzykami – P. Sałajczykiem, R. Łucem i zespołem Lutosławski Quartet. LutosAir Quintet ma w swoim repertuarze m.in. muzykę najnowszą – po raz pierwszy w Polsce zaprezentował szereg mniej znanych utworów należących do lite-

ratury światowej oraz wziął udział w prawykonaniach dzieł wielu polskich kompozytorów, w tym W. Blechacza, P. Hendricha, M. Majkusiaka, N. Burzyńskiej czy R. Augustyna. LutosAir Quintet ma w swoim dorobku album *Canto for Winds* (NFM, CD Accord), a także płytę nagrałą z Chórem Chłopięcym NFM, Lutosławski Quartet oraz instrumentalistami NFM Filharmonii Wrocławskiej pod dyrekcją Andrzeja Kosendiaka w ramach serii *Witold Lutosławski. Opera omnia* (siódma część; NFM, CD Accord), zawierającą piosenki dla dzieci. Zespół wziął również udział w rejestracji monograficznego albumu Pawła Hendricha (DUX). Wykonywany przez LutosAir Quintet utwór F. Saja był główną inspiracją do stworzenia krótkiego filmu muzycznego *Neither Peace nor Quietness* (reż. Z. Boddzek, M. Dawidowicz), który wielokrotnie był nagradzany na międzynarodowych festiwalach filmowych.

LutosAir Quintet, fot. Łukasz Rajchert

Podziękowania dla:

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsor NFM:

